

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра китайської філології

Курсова робота з китайської філології

на тему:

**СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛОВСПОЛУЧЕНЬ В СУЧАСНІЙ
КИТАЙСЬКІЙ МОВІ**

Студентки групи Пкит 07-19

факультету східної і слов'янської філології

денної форми навчання

Освітньої програми

Китайська мова і література та переклад,

західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.065 Східні мови

та літератури (переклад включно),

перша - китайська

Войтко Олександри Олександрівни

Науковий керівник:

ст. викл. Мерзлюк Д. О.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ	6
1.1. Словосполучення в сучасних граматичних дослідженнях.....	6
1.2. Структурні та функціональні особливості словосполучень.....	9
1.3. Словосполучення як одиниця синтаксису китайської мови.....	14
Висновки до Розділу 1	17
РОЗДІЛ 2 СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ	19
2.1. Структурні особливості словосполучень з сурядним зв'язком.....	19
2.2. Моделі словосполучень із підрядним типом зв'язку.....	23
Висновки до Розділу 2	31
ВИСНОВКИ	33
论文摘要.....	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	36

ВСТУП

Словосполучення є однією з основних одиниць синтаксису китайської мови. Щодо словосполучення, китайський лінгвіст Чжу Десі (朱德熙) (Чжу Десі, 2001, с. 127) підкреслював, що принципи побудови речення у китайській мові (виходячи з особливостей китайської мови) в основному є такими ж, як і принципи побудови словосполучення. Словосполучення набувають виразності, і можуть ставати невеликими реченнями. Внутрішні структурні відношення у словосполученні паралельні відношенням між морфемами в межах складних слів. Таким чином, граматична система, заснована на словосполученнях, може бути внутрішньо несуперечливою, і в той же час дуже лаконічною. Крім того, відношення між членами речення у складнопідрядному реченні не виходять за межі структури словосполучення, тобто внутрішні структурні відношення словосполучень паралельні відношенням між частинами мови в межах складнопідрядного речення.

У китайській мові словосполучення (词组 *cí zǔ*, 短语 *duǎnyǔ*) – це семантико-граматична єдність. Вони складаються з двох або більше слів, між якими існує підрядний зв'язок, також виступають як базовий елемент всіх синтаксичних структур, від простого речення до складного синтаксичного цілого. Вони мають певні семантичні та синтаксичні властивості, і їх компоненти пов'язані між собою.

В даний час вивчення структурних особливостей словосполучення набуває в китайській лінгвістиці все більшого значення. В цілому класифікації словосполучень докладно викладені в наукових роботах вітчизняних та зарубіжних дослідників.

Серед них можна назвати таких дослідників як, Ван Ляо-І (王了一) (Ван Ляо-І, 1951, с. 22), Чжу Десі (朱德熙) (Чжу Десі, 2001, с. 127), Люй Шусян (吕叔湘) (Люй Шусян, 1953, с. 18), Чжан Цзін (张静) (Чжан Цзін, 1987, с. 346), Лі Цзіньсі (黎锦熙) (Лі Цзіньсі, 2001, с. 409). Г. М. Удовиченко (Удовиченко, 1968, с. 1-228), О. С. Мельничук (Мельничук, 1972, с. 51-117) та П. С. Дудик (Дудик, 1998, с. 1-228) здійснили теоретичне дослідження синтаксису словосполучення як вчення про

синтаксичну одиницю та її характеристики в мовознавстві. В дослідженнях цих науковців розглядаються питання теоретичної граматики китайської мови, зокрема проблематика дослідження словосполучень.

Попри суттєві досягнення у вивченні різних типів словосполучення, їх проблематика надалі актуальна й потребує з'ясування низки теоретичних питань. Аналіз лінгвістичних концепцій особливостей словосполучення дає підстави констатувати, що більшість дослідників розглядає їх як синтаксичну одиницю, наявну в усіх відомих мовах на всіх етапах їхньої еволюції.

Проблеми словосполучення в китайській мові розглядалися в окремих працях українських синологів. Це такі проблеми як: трактування терміну “словосполучення” та його класифікації, його стилістичні особливості, розмежування складного слова і словосполучення, існування різних поглядів на основну синтаксичну одиницю, а також доволі низький рівень дослідження цієї теми в українській синології.

Актуальність теми дослідження визначається спрямованістю сучасних лінгвістичних студій на: дослідження структурної та антропоцентричної парадигми, зокрема структури словосполучень, їхнього функціонування в мові, диференційні ознаки таких конструкцій, їхня типологія, взаємозв'язки з іншими мовними та мовленнєвими одиницями, дослідженні функціонування в мовленні тощо. Актуальність дослідження також визначається необхідністю дослідження словосполучень китайської мови в сучасному українському китаєзнавстві.

Об'єктом дослідження є словосполучення в сучасній китайській мові.

Предметом дослідження є структурні особливості словосполучень в сучасній китайській мові.

Метою нашої роботи є дослідження структурних особливостей словосполучень в сучасній китайській мові.

Поставлена мета передбачає виконання таких **завдань**:

- визначити поняття словосполучення в сучасному мовознавстві;

- розглянути граматичні та функціональні особливості словосполучень сучасній китайській мові;
- дослідити структурні особливості словосполучень із сурядним та підрядним типом зв'язку;
- проаналізувати стилістичні особливості словосполучень в сучасній китайській мові.

Матеріалом дослідження послужили 18 висловлювань, відібрані методом суцільної вибірки з художніх та публіцистичних текстів, блогів.

Для вирішення поставлених завдань нами були використані наступні **методи дослідження**. Загальнонаукові: спостереження (для того, щоб – підтвердити або спростувати прочитаний матеріал), метод семантичного аналізу (для того, щоб – визначити семантичну структуру словосполучень в цілому), узагальнення (для узагальнення результатів), аналіз (для виділення ознак і властивостей предмету дослідження для окремого вивчення), дедукція (на основі гіпотез та аксіом було зроблено висновки про структурні особливості словосполучень), індукція (був використаний для узагальнення результатів окремих спостережень), описовий метод (для того, щоб – класифікувати та інтерпретувати словосполучення).

А також лінгвістичні: структурний метод (це основний метод аналізу структурних особливостей словосполучень, використаний для опису семантичної структури словосполучення), компонентний метод (використаний для виокремлення синтаксичних одиниць), трансформаційний метод (використаний для інтерпретації семантико - синтаксичних структур аналізованої семантики).

Практичне значення полягає в тому, що результати аналізу матеріалу, можуть бути використані в процесі викладання таких наукових дисциплін як: “Китайська мова”, “Практичний курс перекладу китайської мови”, “Теоретична граматики китайської мови”, “Лексикологія китайської мови”.

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного з розділів, загальних висновків, списку використаної літератури та анотації китайською мовою. Загальний обсяг роботи – 36 сторінок, використаних джерел – 31.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

Теоретичні засади дослідження словосполучень у сучасній китайській мові ґрунтуються на кількох лінгвістичних теоріях, зокрема традиційному китайському мовознавстві та сучасних лінгвістичних теоріях. Розуміння правил і закономірностей, що регулюють утворення та інтерпретацію словосполучень, є важливим для досягнення вільного володіння китайською мовою, а також для розвитку письма.

Повне та вірне визначення основних понять про утворення словосполучень в мовознавстві, правильне визначення значень кожного із типів, надає найбільш повне, правильне висвітлення сутності всіх явищ, які пов'язані з системою словосполучень. Воно є загальним, фундаментальним поняттям, це мовленнєва універсалія, словосполучення присутнє у всіх мовах, хоча і представлено найрізноманітнішими способами.

1.1 Словосполучення в сучасних граматичних дослідженнях

Словосполучення – це основа усіх синтаксичних конструкцій. Словник лінгвістичних термінів дає наступну інтерпретацію словосполучення: “Словосполучення – непередикативна синтаксична одиниця, компонентами якої є слово та форма слова або кілька форм слів, з'єднаних між собою підрядним синтаксичним зв'язком. Словосполучення протиставлене слову функційно і структурно”. (Шульжук, 2004, с. 332)

Залежно від внутрішніх властивостей слів, типів зв'язків і відношень між явищами навколишнього світу та нашими уявленнями про них, слова поєднуються одне з одним за певними моделями. Чимало вчених вважають, що словосполучення – це мінімальна синтаксична і семантична єдність, що вичленовується із речення. Словосполученням є будь-яке поєднання повнозначних слів, як підрядне, так і сурядне, як передикативне, так і непередикативне, у зв'язку з чим можливі і

предикативні (поєднання підмета і присудка), і сурядні (поєднання однорідних членів речення) словосполучення. Такі погляди на словосполучення є в працях українських вчених О. С. Мельничука (Мельничук, 1972, с. 51-117) та П. С. Дудика (Дудик, 1998, с. 1-228). Поза реченням словосполучення розглядають як моделі поєднань слів, що відображають специфіку мови, закономірності сполучуваності слів.

Крім того, словосполучення являє собою смислову та граматичну єдність двох і більше повнозначних слів.

Одним із ключових понять у вивченні словосполучень у китайській мові є колокація. Колокація – це тенденція певних слів зустрічатися разом у певному мовленнєвому контексті. Наприклад, у китайській мові дієслово “吃 chī” часто поєднується з іменником “饭 fàn”, утворюючи словосполучення “吃饭 chīfàn”.

Китайські лінгвісти розуміють словосполучення ширше: на їхню думку, словосполучення китайської мови містять поєднання слів, пов’язаних підрядними відносинами, а також поєднання слів і речення. (Чжу Десі, 2001, с. 104-105)

В класифікації словосполучень китайська граматична традиція спирається на семантичні і граматичні відносини елементів усередині конструкції.

Одну з основних класифікацій словосполучень за структурою запропонував китайський лінгвіст Фан Юй 房玉 (Фан Юй, 2006). Він виділив 11 структур для класифікації словосполучень: афіксальна 附加结构 (fùjiā jiégòu), атрибутивна 偏正结构 (piānzhèng jiégòu) (структура з підрядним зв’язком компонентів), нумеральна 数量结构 (shùliàng jiégòu) (конструкція - числівник з класифікатором), редуплікація 重叠结构 (chóngdié jiégòu), еквівалентна 同位结构 (tóngwèi jiégòu), дієслівно - об’єктна 动宾结构 (dòngbīn jiégòu), дієслівно-результативна 述补结构 (shù bǔ jiégòu), дводієслівна 连动结构 (liándòng jiégòu), копулятивна 联合结构 (liánhé jiégòu), словосполучення додаток-підмет 兼语结构 (jiān yǔ jiégòu), суб’єкт-предикативна 主谓谓语句 (zhǔ wèi wèi yǔjù).

Існує інша популярна класифікація Цзя Яньхуая 贾演淮 (Цзя Яньхуай, 1998), де автор виокремлює 11 типів словосполучень: копулятивні 联合词组 (liánhé cízǔ), суб'єкт-предикативні 主谓词组 (zhǔ wèicí zǔ), дієслівно-об'єктні 动宾词组 (dòng bīn cízǔ), атрибутивні 偏正词组 (piān zhèng cízǔ), нумеральні 数量词组 (shùliàng cízǔ), додаткові 补充词组 (bǔchōng cízǔ), післяйменникові 方位词组 (fāngwèi cízǔ), еквівалентні 同位词组 (tóngwèi cízǔ), стійкі 固定词组 (gùdìng cízǔ) прийменникова структура 介词结构 (jiècí jiégòu), означувальна структура “的” 字结构 (“de” zì jiégòu).

Питання про різницю та зв'язок між словами, словосполученнями та особливо про межу між ними, є досить складною та актуальною проблемою, яка зачіпає не тільки лексику та граматику сучасної китайської мови, але й фонетику та риторику. Вирішення цієї проблеми має велике значення для аналізу і використання мови, для складання нового китайського словника з лексичними примітками, а також для майбутньої пінінізації китайських ієрогліфів. Тому це питання привертає все більше уваги з боку лінгвістів і вчених, які займаються викладанням і дослідженням китайської мови. Це питання розглядалося в “Сучасній китайській мові” Ху Юйшу 胡裕树 (перегляньте видання) (Ху Юйшу, 1999) та “Сучасній китайській мові” Чжан Цзіна 张静 (Чжан Цзін, 1987).

Ще одним напрямком досліджень у сучасній китайській граматиці є аналіз ідіоматичних виразів, які є стійкими словосполученнями зі значенням, що не може бути виведене з буквального значення окремих слів. Наприклад, ідіоматичний вираз “一步一步来” yī bù yī bù lái означає “крок за кроком” і не може бути зрозумілий шляхом перекладу окремих слів. Ідіоми (фразеологізми) в китайській мові можна класифікувати на різні типи, наприклад, ті, що базуються на метафорі, аналогії, алюзії або історичних посиланнях.

У розвитку теорії словосполучення вагомою була теорія, за якою словосполучення вважали основною синтаксичною одиницею. Українські лінгвісти сформулювали бачення словосполучення як частини речення;

словосполучення виділяється з речення. До словосполучень зараховували тільки сполучення слів, побудовані на основі підрядного синтаксичного зв'язку (Загнітко, 2012, с. 322)

Особливе значення в історії розвитку вчення про словосполучення в українському мовознавстві має монографія Г. М. Удовиченка. (Удовиченко, 1968, с. 11)

Це перше ґрунтовне дослідження, у якому словосполучення аналізується як специфічна синтаксична одиниця, відмінна від інших одиниць мови. Під словосполученням учений розумів “синтаксично-семантичні єдності, утворені за нормами і правилами національної мови з двох чи більшої кількості повнозначних слів, які виражають єдину, хоч і в лексично членній формі, назву предмета, поняття чи уявлення”.

1.2 Структурні та функціональні особливості словосполучень

Словосполучення 短语 duǎnyǔ – це поєднання двох або більше слів (також мають назву 词组 cízǔ). Словосполучення можна класифікувати з точки зору структури та функції, тому розрізняють структурний та функціональний тип словосполучень.

За кількістю слів, що входять до складу словосполучень, всю масу синтаксичних одиниць цього класу можна поділити на дві великі групи: прості (складаються лише з двох слів і мають одну граматичну структуру) і складні словосполучення (складаються з трьох і більше слів, а їхня внутрішня граматична структура є відносно складнішою).

Прості словосполучення 简单词组 jiǎndān cízǔ – це словосполучення, які складаються з двох слів, що виражають єдине значення і можуть позначати різні поняття: предмет, якість, дію, процес. Прості (дwochленні) словосполучення є найпростішими, елементарними синтаксичними одиницями, а також мінімальними одиницями фонетичного членування в потоці зв'язного мовлення. Вони створюються на основі одиничного синтаксичного зв'язку.

Складними словосполученнями 复合词组 fùhé cízǔ можна назвати словосполучення, що складаються з трьох або більше слів. Як і прості словосполучення, вони є номінативними одиницями, що позначають і називають різні поняття. Зазвичай складні словосполучення виникають в результаті поширення одного з компонентів простого словосполучення, іноді являють собою поєднання двох простих словосполучень. Вони створюються головним чином на основі подвійного синтаксичного зв'язку.

Особливий різновид складних словосполучень утворюють синтаксичні одиниці, у складі яких залежний компонент є субстантивно-квантитативним (предметно-кількісним) або субстантивно-кваліфікативним (предметно-якісним) словосполученням. У таких синтаксичних одиницях компоненти, що їх утворюють, з'єднуються за допомогою використання службового слова 的 de.

Функція словосполучення визначається типом слова, якому воно відповідає. За центральним компонентом основну частину словосполучень сучасної китайської мови можна поділити на субстантивні (центральний компонент – іменник), ад'єктивні (центральний компонент – прикметник), та дієслівні (центральний компонент – дієслово).

До субстантивних словосполучень слід віднести:

1. Власне субстантивні. У таких словосполученнях центральний компонент виражений іменником. Іменник може поєднуватися з іншим іменником, а також з прикметником, займенником, чисельником, дієсловом або прислівником. Подібно до складних слів, власне субстантивні словосполучення, висловлюючи атрибутивні відносини, позначають предмет з ознаками, які відносяться до нього (якісними або відносними). З точки зору структури всі субстантивні словосполучення поділяються на 2 групи: ті, які мають у своєму складі службові слова 的 (de) або 之 (zhī), і ті, які не мають цих службових слів.

2. **Субстантивно-квантитативні (предметно-кількісні)** – це словосполучення мають, як залежний компонент, кількісний числівник, який приєднується до центрального компонента-іменника за допомогою класифікаторів.

3. **Субстантивно-кваліфікативні (предметно-якісні)** – це словосполучення, в яких є поєднанням іменника з якісним прикметником. Ознака, позначена прикметником, характеризує одну із сторін предмета-носія ознаки.

Ад'єктивні словосполучення виражають поступові відносини, позначають якісну ознаку, вказуючи на ступінь (градацію) цієї ознаки. Центральний компонент виражений прикметником. Залежний компонент найчастіше виражений прислівником.

Дієслівні словосполучення в яких центральним компонентом є дієслово, а залежним можуть бути іменник, прислівник і рідше дієслово. Найчастіше ці словосполучення виражають дієслівно-об'єктні відносини, іноді ступінь інтенсивності дії, кількісні відносини, дії, ускладнені модальністю тощо. Поділяються на безприйменникові та прийменникові.

За структурою словосполучення можна поділити на дві категорії: стійкі та вільні словосполучення.

Стійкі словосполучення 固定词组 gùdìng cízǔ – відносяться до сталих словосполучень, які мають відносно фіксовану структуру. Вони є незмінними за структурою, а слова, що входять до їх складу, та їхній порядок, як правило, також незмінні. Стійкі словосполучення є цілісними за значенням, і слова, що входять до складу стійкого словосполучення, часто не можуть бути інтерпретовані буквально окремо один від одного.

Стійкі словосполучення складаються з трьох основних типів:

1. Симетричні за структурою ідіоми. Ці ідіоми в реченні часто виконують функцію обставини, і використовуються для модифікації дієслів і вказують на спосіб виконання дії.

2. Фразеологізми з чотирьох слів, включаючи ідіоми та чен'юй, що складаються з чотирьох слів. Граматичні функції цих сталих словосполучень різноманітні та довільні, залежно від приналежності кожного словосполучення до певного типу, але вони не обов'язково мають усі граматичні функції цього типу словосполучення.

3. Власні назви. Ці сталі словосполучення виконують граматичну функцію іменників в реченні.

Словосполучення – це одиниці речення, що складаються зі слів, які підпорядковуються певним граматичним правилам. У словосполученні, яке може вживатися як компонент в реченні, між словами існують певні граматичні зв'язки. Залежно від граматичного зв'язку словосполучення можна поділити на різні типи. Типи – це класифікація словосполучень відповідно до їхніх внутрішніх структурних зв'язків. Можна виділити 17 типів словосполучень:

1. Означальні – це ті словосполучення, в яких одне слово є головним (означувальним словом), а друге – є самим означенням. Між словами ставиться службове слово 的 de , яке вказує на присвійність: 水深的河 (shuǐshēn de hé) глибока річка.

2. Дієслівно-об'єктні – це тип, в якому є дієслово і залежне слово (об'єкт) може бути виражений іменником, дієсловом або предикативним словосполученням: 写歌 (xiěgē) писати пісні.

3. Предикативні – складаються з локального підмета і локального присудка. За характером локальні присудки поділяються на: якісні, дієслівні та субстантивовані: 身体好 (shēntǐ hǎo) здоровий.

4. Дієслівні – це ті, між якими виявляються підрядні (іноді перелічувальні) відносини. Схема: дієслово 1 + (ім.1) + дієслово 2 + (ім.2): 进行谈判 (jìnxíng tánpàn) проводити переговори.

5. Послідовно пов'язані словосполучення – утворюються з двох словосполучень.

6. Аппозитивні – словосполучення, в якому одне слово, уточнює інше: 德聂伯河 (dénièbó hé) річка Дніпро.

7. Обставинні – це тип, в якому є обставина та головне слово виражене дієсловом або прикметником. Формальний показник службове слово 地 de, яке ставиться між обставинною та головним словом: 勤恳地学习 (qínkěn dì xuéxí) старанно вчитися.

8. Словосполучення з модальним словом + основним дієсловом: 必须参加 (bìxū cānjiā) повинен бути присутнім.

9. Словосполучення із службовим словом 所 suǒ, яке ставиться перед субстантивованим словом: 所知道的 (suǒ zhīdào de) те, що знають.

10. Словосполучення зі службовим словом, яке має значення порівняння: 像父亲 (xiàng fùqīn) схожий на батька.

11. Словосполучення з прийменником + залежним словом, яке виражене іменником, словосполученням, субстантивним зворотом, предикатним словосполученням): 从今天 (开始) cóng jīntiān (kāishǐ) від сьогодні.

12. Словосполучення зі службовим словом 者 zhě, яке ставиться після присудка і виступає субстантиватором: 买者 (mǎi zhě) той, хто купляє (покупець).

13. Словосполучення: іменник + після іменник (спеціальні слова, які ставляться після іменника і вказують на місце знаходження або напрямок дії): 窗户 旁边 (chuānghù pángbiān) біля вікна.

14. Словосполучення зі службовим словом 的 de. Утворюється від дієслівного словосполучення, при цьому означальне слово опускається, а дієслово зі службовим 的 de утворює субстантивований зворот: 吃的东西 (chī de dōngxī) їстівне.

Словосполучення з класифікаторами. Спеціальні слова в китайській мові які об'єднують слова в групи за спільними ознаками або характеристиками, і ставляться після числівника або вказівного займенника, перед іменником: 两位老师 (liǎng wèi lǎoshī) два вчителі.

15. Однорідні сполучення. Словосполучення, що складається з декількох частин з однаковим граматичним статусом, між якими існують відношення паралелізму, послідовності, вибору тощо: 读书或写字(dúshū huò xiězì) читати книгу чи писати ієрогліфи.

16. Словосполучення типу – дієслово або прикметник + додатковий елемент (це члени речення, які вказують на мету, результат, можливість, модальність, тривалість, напрямок та кратність виконання дії). Формальний показник службове слово 得 de: 找得到(zhǎo dédào) можу знайти.

Щоб розрізнити всі типи словосполучень, важливо знати три речі: природу слова, зв'язок між словами і позицію слова.

1.3. Словосполучення як одиниця синтаксису китайської мови

Під словосполученням ми розуміємо синтаксично-семантичні єдності, утворені за нормами і правилами національної мови з двох чи більшої кількості повнозначних слів, які виражають єдину, хоч і в лексично-членній формі, назву предмета, поняття чи уявлення.

Як синтаксична одиниця, словосполучення має цілу низку специфічних рис, які притаманні ізольованим словам поза словосполученням. Перш за все, змістовне значення, що передається словосполученням, не виникає в результаті простого додавання слів зі самостійним значенням, що його складають. Змістовні відносини в словосполученні набагато складніші, ніж поєднання слів, що входять до його складу. Візьмемо до прикладу прикметник 绿色 lǜsè, зазвичай він асоціюється зі значенням кольору. Однак, включений до різних словосполучень, цей самий прикметник значно модифікує своє значення: словосполучення 绿色蔬菜(lǜsè shūcài) не обов'язково вказує на колір, а позначає що продукт екологічно чистий.

Так як в китайській мові слова, в межах речення, не відокремлюються один від одного розділовими знаками або відступами, у деяких випадках просто неможливо відрізнити складне слово від словосполучення.

Моделі утворення словосполучень аналогічні моделям складних слів. Це призводить до того, що в китайській мові словосполучення та складні слова мають зовнішню формальну схожість. Відрізнити словосполучення від складного слова можна на основі фонетичної та семантичної характеристики:

1. У словосполученні однаковий наголос падає на обидва компоненти, тоді як у складному слові наголос зазвичай переноситься на перший компонент, у зв'язку з чим тон другого компонента слабшає або перетворюється на нейтральний;
2. Компонент словосполучення має власну семантику, і висловлює те чи інше значення, а семантика компонентів складного слова може слабнути або зникати зовсім.
3. Нероздільність складного слова на компоненти: Ван Ляо-І вважає, що будь-які два склади, між якими можна вставити будь-які інші слова, є словосполученням; якщо ж між ними нічого вставити неможливо, то це – складне слово. (Ван Ляо-І, 1951, с. 22)

Чжоу Шанчжи (周上之) висуває такі ознаки відмінності складних слів від словосполучень (Чжоу Шанчжи, 2006):

1. Якщо за дієслівно-об'єктним зв'язком утворюється іменник – то це складне слово, а не словосполучення.
2. Дієслівно-об'єктне утворення можна вважати складним словом, якщо воно може приймати після себе об'єкт.
3. Якщо у складі дієслівно-об'єктного утворення є веньянїзм, який втратив здатність, у сучасній мові, до самостійного функціонування, то утворення з цим елементом можна віднести до складного слова.
4. Також, на думку Чжоу Шанчжи (周上之), до складних слів можна віднести дієслівно-об'єктні утворення, у яких друга частина не є іменною.

Для китайських складних слів характерна чітка “виокремленість” компонентів і фіксована структура. Значення складного слова найчастіше спирається на значення складових компонентів. Словосполучення більше за слово й охоплює абсолютно різні граматичні явища.

В українській мові граматичні зв'язки у реченні виражені переважно за рахунок якихось морфологічних змін слова. А в китайській мові ми можемо виокремити члени речення тільки за їх позицією у самому реченні. І тому китайські лінгвісти такі як Фан Юй (Фан Юй, 1994), Цзя Яньхуай (Цзя Яньхуай, 1998) та інші, пропонують брати словосполучення в якості основної одиниці для проведення граматичних аналізів.

Словосполучення є мовленнєвою одиницею, яка, включаючись в мову, може бути або частиною речення, або як ціле речення, отримуючи при цьому не тільки інтонаційне забарвлення і відповідні фразові наголоси, але й комунікативну спрямованість.

Висновки до Розділу 1

Отже, слова в мовленнєвому ланцюзі не являють собою просту послідовність, а перебувають у певних відносинах одне до одного. Кожне слово пов'язане не відразу з усіма словами речення, а безпосередньо з якимось одним самостійним словом. Це є основною ідеєю при виділенні словосполучень.

За кількістю слів, які містять словосполучення, вони поділяються на прості та складні. Прості словосполучення складаються лише з двох слів і мають один граматичний зв'язок; складні словосполучення складаються з трьох або більше слів і мають більш складний рівень міжслівної структури та граматичного зв'язку.

Структурна класифікація словосполучень означає, що словосполучення можна класифікувати відповідно до граматичної структури двох слів у словосполученні, і їх можна розділити на 17 структурних типів: означальні, дієслівно - об'єктні, предикативні, дієслівні, послідовно пов'язані словосполучення, аппозитивні, обставинні, словосполучення з модальним словом + основним дієсловом, словосполучення зі службовим словом 所 suǒ, словосполучення зі службовим словом, яке має значення порівняння, словосполучення з прийменником + залежним словом, словосполучення зі службовим словом 的 de, словосполучення іменник + післяйменник, словосполучення зі службовим словом 者 zhě, словосполучення з класифікаторами, однорідні сполучення та словосполучення типу дієслово або прикметник + додатковий елемент.

Словосполучення виконують дві функції: з одного боку, вони є синтаксичними компонентами, кожен з яких може виступати як складова частина більшого словосполучення; з іншого боку, вони утворюють речення, більшість з яких можуть бути утворені самостійно за допомогою додавання тону. Є кілька словосполучень, які не мають здатності утворювати речення, наприклад, зі службовим словом “所 suǒ”. Функція словосполучення визначається типом слова, якому воно відповідає. Ті, що функціонально еквівалентні іменникам, називаються іменниковими словосполученнями; ті, що функціонально еквівалентні присудкам,

називаються присудковими словосполученнями, в основі яких, як правило, використовуються дієслова та прикметники.

У китайській мові зв'язок між частинами складного слова відбувається шляхом примикання і не має вираження за допомогою морфологічних показників, що ускладнює розрізнення слова і словосполучення.

РОЗДІЛ 2 СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

Слова в словосполученнях об'єднуються або як рівноправні, або як нерівноправні. Відповідно до цього, по характеру синтаксичного зв'язку, словосполучення бувають сурядні і підрядні. Сурядні словосполучення в мові сприймаються як синтаксична цілісність, а слова в підрядному словосполученні об'єднуються між собою як граматично нерівноправні.

У сучасному синтаксисі словосполучення розглядають як поєднання слів, які побудовані не тільки на основі підрядного зв'язку, а й на основі сурядного, тому науковці виділяють підрядні і сурядні словосполучення. В українському мовознавстві такий погляд висловив І. Р. Вихованець. На думку лінгвіста, словосполучення – “підпорядкована реченню непередикативна синтаксична одиниця-конструкція, граматичне і змістове поєднання двох або більше повнозначних слів (чи словоформ), яке зі змістового боку є складним найменуванням явищ дійсності, а з формально-синтаксичного – сполученням повнозначних слів за допомогою підрядного або сурядного зв'язку”. (Вихованець, 2006)

2.1. Структурні особливості словосполучень із сурядним зв'язком

Між компонентами словосполучення встановлюється два види відношень: синтаксичний зв'язок (формальні граматичні відношення між компонентами, виражений мовними засобами) та семантичні відношення (вказують на значеннєві стосунки поєднаних синтаксичним зв'язком одиниць). За допомогою сурядних сполучників формується сурядний зв'язок, що передбачає поєднання рівноправних, незалежних компонентів.

Сурядні словосполучення представляють собою мовні та мовленнєві одиниці одночасно. Мова як ідеальна система встановлює формально-граматичну організацію, за допомогою якої утворюються певні структурні моделі словосполучень. А жива комунікація є засобом реалізації їхнього семантичного контенту через речення.

Сурядне словосполучення (并列短语 bìngliè duǎnyǔ / 并列词组 bìngliè cízǔ) – це смислове і граматичне поєднання двох або більше повнозначних слів як граматично рівноправних: поєднання іменників, дієслів або прикметників.

Сурядні словосполучення складаються з повнозначних слів, які знаходяться у відносно незалежному стані одне від одного. У складі речення ці словосполучення реалізують свої формально-граматичні особливості та семантичне наповнення, утворюючи одиниці, компоненти яких виконують ідентичну синтаксичну функцію.

Вони мають рівний статус, синонімічні або антонімічні, або близькі до синонімічних відношення. Між компонентами словосполучень існують семантико-синтаксичні зв'язки. Сполучники відіграють важливу роль у вираженні таких зв'язків.

Сполучники сурядності: 和 hé、及 jí、与 yǔ、又 yòu、或 huò、而 ér、且 qiě、但 dàn.

和 hé виражає паралельний зв'язок, з'єднуючи однорідні слова, 或 huò вказує на відношення вибору, з'єднуючи однорідні слова, 但 dàn та 而 ér вказують на протиставний зв'язок, з'єднуючи два відносно суперечливі поняття.

Наприклад: 批评与自我批评 (pīpíng yǔ zì wǒ pīpíng) критика та самокритика, 又不好, 又不坏 (yòu bù hǎo yòu bù huài) ні хороший, ні поганий; 或饭后, 或晚间 (huò fàn hòu, huò wǎnjiān) або після їжі, або на ніч; 唱歌和跳舞 (chànggē hé tiànwǔ) співати і танцювати, 光荣而艰巨 (guāngróng ér jiǎnjù) славний і грандіозний.

Моделі утворення словосполучень із сурядним типом зв'язку:

1. Іменник + іменник.

Наприклад: 报纸和杂志 (bàozhǐ hé zázhì) газети та журнали, 今天或明天 (jīntiān huò míngtiān) сьогодні чи завтра.

2. Дієслово + дієслово.

Наприклад: 边吃边喝 (biān chī biān hē) і їсти і пити, 又唱又跳 (yòu chàng yòu tiào) і співи і танці.

3. Прикметник + прикметник.

Наприклад: 雄伟壮丽 (xióngwěi zhuànglì) величний і чудовий, 又高又大 (yòu gāo yòu dà) і високий і великий.

4. Прислівник + прислівник.

Наприклад: 我和他这样那样 (wǒ hé tā zhèyàng nàyàng) я такий як він.

5. Числівник + числівник.

Наприклад: 四面八方 (sìmiàn bāfāng) у всіх напрямках, 千秋万代 (qiānqiū wàndài) на віки вічні.

В цих прикладах є як сурядний сполучниковий зв'язок (за допомогою сполучників 和 hé、又 yòu、边 biān、或 huò) так і безсполучниковий (поєднуються за змістом або інтонацією). Такі зв'язки притаманні сурядним словосполученням бо слова є граматично рівноправними.

В сурядних словосполученнях, як правило, порядок слів взаємозамінний. Наприклад: 我和你 wǒ hé nǐ, 你和我 nǐ hé wǒ ти і я. Однак є деякі, в яких чітко визначений порядок слів, які не можна змінити на інші, оскільки вони мають певну структуру. Наприклад: 着 zháo, 夏 xià, 秋 qiū. Порядок за розміром: 省 shěng провінція, 市 shì місто, 县 xiàn округ. Віковий порядок: 老 lǎo старий, 中 zhōng середнього віку, 青 qīng молодий. Логічний порядок: 继承和发展 (jìchéng hé fāzhǎn) послідовність і розвиток.

За допомогою сурядних словосполучень уточнюється, конкретизується, поширюється інформація, яку висловлює мовець. Між компонентами

словосполучень наявні семантико-синтаксичні відношення. Для сурядного зв'язку використовуються сполучні, протиставні, розділові та градаційні сполучники. Важливу роль у вираженні семантико-синтаксичних відношень відіграють сполучники.

Особливості сурядних словосполучень (Лі Децзін, 2008):

1. Частини мови до і після сурядного словосполучення однакові (за винятком іменників та займенників).

2. Дві частини сурядного словосполучення перебувають у рівноправних відносинах одна з одною, без жодних модифікуючих чи обмежуючих зв'язків.

3. Слова в сурядних словосполученнях, як правило, взаємозамінні, але їхнє значення залишається незмінним.

4. Слова в сурядних словосполученнях можуть поєднуватися безпосередньо одне з одним, або ж вони можуть поєднуватися за допомогою службових слів.

Сурядні словосполучення це ті, в яких складові елементи, що включають лексеми як у межах речення, так і за їх межами, з'єднані між собою за допомогою сурядних зв'язків та не підпорядковуються один одному з синтаксичної точки зору.

Лінгвісти використовують компонентний склад як критерій для поділу сурядних словосполучень на дві великі групи: ті, що мають відкритий сурядний зв'язок та ті, що мають закритий сурядний зв'язок. Відкриті сурядні словосполучення не обмежені кількістю компонентів і мають можливість використовувати різні сурядні сполучники для встановлення зв'язку між ними, включаючи як сполучники, так і безсполучниковий зв'язок.

Наприклад: 茉莉、紫丁香和玫瑰 (mòli、zǐdīngxiāng hé méiguī) жасмин, троянди і бузок.

Сурядні словосполучення з закритим сурядним зв'язком складаються з двох компонентів та включають в себе зіставно-протиставні сполучники 但 dàn, 而 ér і т.д. (Лі Децзінь, 2008, с. 46)

Наприклад: 不跑, 而飞 (bù pǎo, ér fēi) не бігти, а летіти, 不美丽, 但智慧 (bù měi lì, dàn zhì huì) не краса, а розум.

З одного боку, сурядні словосполучення характеризуються рівноправністю та незалежністю їх компонентів, а з іншого – спостерігається певна особливість зв'язку всередині словосполучень звуженого ряду. У таких словосполученнях, як: 聪明的, 但行恶的 (cōng míng de, dàn xíng è de) розумний, але злий, 不财富, 而幸福 (bù cáifù, ér xìngfú) не багатство, а щастя, через застосування сполучника перший компонент семантично здається “сильнішим” і вимагає наявності змістової протилежності у другому компоненті. Цього не можна сказати про словосполучення, такі як: 精美和美丽 (jīng měi hé měi lì) красивий і розкішний, 雨及雪 (yǔ jí xuě) дощ і сніг, 糖果或饼干 (táng guǒ huò bǐng gān) цукерки або печиво, 花或草 (huā huò cǎo) квіти або трави, у яких компоненти повністю паритетні між собою. (Лі Децзінь, 2008, с. 49)

Всі види сурядних відносин виражаються аналітично, тобто за допомогою засобів сурядного зв'язку, які знаходяться ззовні від граматичних форм компонентів. Ці засоби можуть бути виражені сполучниками сурядності та (або) інтонацією. У словосполученнях зі сполучниками сурядності вони знаходяться між поєднаними словами, не зливаючись з ними за змістом, і можуть повторюватись при кожному компоненті, що надає зовнішнього прирівнювання всіх членів один до одного.

2.2. Моделі словосполучень із підрядним типом зв'язку

Головний і залежний компоненти словосполучення зберігають основні ознаки частин мови. Синтаксична валентність повнозначного слова, яке виступає як стрижневе слово головного компонента, визначається його лексико-граматичною природою і належністю до певної частини мови. Це визначає здатність стрижневого

слова до поширення, розгортання та сполучуваності з іменними словами (словом) у структурі словосполучення.

Слова в підрядному словосполученні (偏正短语 piān zhèng duǎnyǔ / 偏正词组 piān zhèng cízǔ) об'єднуються між собою як граматично нерівноправні: одне – головне, друге – залежне. Моделі словосполучень із підрядним типом зв'язку складаються з іменника, дієслова або прикметника та слова, що стоїть перед ними і виконує означальну та обмежувальну функцію.

Сполучники підрядності: 的 de、之 zhī、地 de.

Наприклад: 幸福的生活 (xìngfú de shēnghuó) щасливе життя, 专心地阅读 (zhuānxīn de yuèdú) уважно читати, 爱国精神 (àiguó jīngshén) дух патріотизму, 一个顾客 (yīgè gùkè) клієнт, 汉语语法 (hànyǔ yǔfǎ) китайська граматики.

Чисельніші та різноманітніші за своєю структурою підрядні словосполучення. Вони утворюються поширенням слова відповідно до його семантичних і граматичних властивостей формою іншого слова. Кількість компонентів, що входять до них, обмежена: основним структурним типом є двочленне словосполучення. У підрядних словосполученнях одне зі слів є головним, стрижневим словом, центром словосполучення. Воно й визначає структуру словосполучення в цілому, а друге слово виступає як компонент, залежний від першого. Система форм і зв'язків всередині підрядних словосполучень залежить від граматичної природи головного компонента і від його семантики.

Існує два типи підрядності: означальна та обставинна. Моделі словосполучень із підрядним типом зв'язку:

1. Субстантивні словосполучення.

Наприклад: 可爱的人 (kě'ài de rén) кохана людина, 我的老师 (wǒ de lǎoshī) мій вчитель, 车站旁边 (chēzhàn pángbiān) поруч зі станцією, 一个顾客 (yīgè gùkè) один клієнт.

Коли центральне слово в реченні виражене іменником, модифікуючим обмежувальним елементом є означення. Існують такі структури: прикметник + іменник, числівник + іменник, іменник + іменник, займенник + іменник.

Наприклад: 晴朗的天空 (qínglǎng de tiānkōng) чисте небо, 一杯水 (yībēi shuǐ) стакан води, 学校的图书馆 (xuéxiào de túshū guǎn) шкільна бібліотека, 大家的心情 (dàjiā de xīnqíng) настрої людей. Також в підрядному словосполученні 沙漠地带 (shāmò dìdài) зона пустелі, головним словом є 地带 (dìdài) зона, а модифікуючим словом є 沙漠 (shāmò) пустеля; 地理老师 (dìlǐ lǎoshī) вчитель географії, головним словом є 老师 (lǎoshī) вчитель, а модифікуючим 地理 (dìlǐ) географія.

2. Дієслівні словосполучення.

Наприклад: 马上出发 (mǎshàng chūfā) відразу вирушити, 独立思考 (dúlì sīkǎo) мислити самостійно, 对我说 (duì wǒ shuō) сказати мені, 轻轻地飘 (qīng qīng de piāo) тихенько плисти.

3. Ад'єктивні словосполучення.

Наприклад: 那样善良 (nàyàng shànliáng) такий добрий, 十分灵敏 (shífēn língmǐn) дуже чутливий, 非常激动 (fēicháng jīdòng) дуже схвилюваний.

Якщо центральне слово виражене дієсловом або прикметником, модифікатором виступає обставина. Існують такі структури: прикметник + дієслово, прислівник + дієслово, прислівник + прикметник.

Наприклад: 忽然离开 (hūrán líkāi) раптово піти, 十分思念 (shífēn sīniàn) дуже сумувати, 非常美丽 (fēicháng měilì) надзвичайно гарний. Також в словосполученні 详细解释 (xiángxi jìěshì), головним словом є 解释 (jiěshì) пояснювати (і є дієсловом) і модифікуючим словом є 详细 (xiángxi) ретельно; 很

结实 (hěn jiēshi) дуже міцний, де головним словом є 结实 (jiēshi) міцний (і є прикметником), а модифікуюче слово 很 (hěn) дуже.

Залежне слово описує або обмежує центральне слово з точки зору ознаки, обсягу, якості, форми, характеру, кількості, використання, часу, місця тощо.

Наприклад: 这个家 (zhège jiā) цей будинок, 一张写字台 (yī zhāng xiězìtái) письмовий стіл, 生日礼物 (shēngrì lǐwù) подарунок на день народження, 阴云密布的傍晚 (yīnyún mìbù de bàngwǎn) хмарний вечір, 美丽的风景 (měilì de fēngjǐng) гарний краєвид.

Зв'язок у підрядних словосполученнях є однобічним та односпрямованим від головного слова до форми залежного слова, яку воно визначає.

У підрядних словосполученнях основний їхній зміст може бути укладений у залежних словах, при цьому утворюються так звані цільні (синтаксично невідільні) словосполучення: 许多书 (xǔduō shū) багато книг, 大批旅客 (dàpī lǚkè) маса пасажирів.

Перше слово модифікує слово після “的” de, слова після “的” de в словосполученні виступають в ролі підмета. Дієслова, прикметники перед модифікатором, виступають в ролі обставини, іменники та займенники перед модифікатором, виступають в ролі означення.

Сучасні китайські дослідники виділяють 3 типи підрядних словосполучень (Сін Фуї, 2014):

1. Означальні словосполучення – це словосполучення, де від головного слова до залежного можна поставити запитання “який?”, “чий?” і т.д. Головним словом зазвичай виступає іменник, рідше – займенник. При цьому між головним і залежним словом зазвичай ставиться частка 的 de. В якості залежного слова можуть виступати:

- присвійний займенник: 姐姐的房子 (jiějie de fángzi) кімната старшої сестри;
- прикметник 高楼房 (gāo lóufáng) високий будинок;
- присвійний прикметник: 我的专业 (wǒ de zhuānyè) моя спеціальність;
- числівник із класифікатором: 四家公司 (sì jiā gōngsī) 4 компанії;
- прикметниковий зворот: 我做的菜 (wǒ zuò de cài) зроблена мною страва.

2. Дієслівно-об’єктні словосполучення складаються з двох компонентів: головного слова – дієслова та залежного слова – яким може виступати або займенник або іменник. Наприклад: 看电影 (kàn diànyǐng) дивитись фільм, 找你 (zhǎo nǐ) шукати тебе, 买礼物 (mǎi lǐwù) купити подарунок, 做作业 (zuò zuò yè) робити домашнє завдання.

3. Обставинні словосполучення можуть мати різну форму, в залежності від типу обставини: місця, часу, ступеню, способу дії і т.д. Головним словом найчастіше виступають дієслова або прикметники. Обставина може бути виражена: прислівником, прийменниковою конструкцією, іменником, словосполученням типу “числівник + класифікатор”, займенником та іншими конструкціями. Наприклад: 跑得很快 (pǎo dé hěn kuài) швидко бігти, 勤恳地学习 (qínkǎn de xuéxí) старанно вчитися.

Грамаітичні особливості:

- Порядок двох компонентів в підрядному словосполученні фіксований: залежне слово передує головному слову.

Наприклад: 一个书 (yīgè shū) одна книга, 两个小时 (liǎng gè xiǎoshí) дві години, 他弟弟 (tā dìdì) його молодший брат, 红手衣 (hóng shǒu yī) червоний костюм, 快看 (kuài kàn) швидко глянути, 不清楚 (bù qīngchǔ) незрозуміло, 会跳舞 (huì tiàowǔ) вміє танцювати, 对我说 (duì wǒ shuō) сказати мені.

- Другим компонентом словосполучення є іменник, дієслово або прикметник, тоді як перший компонент може бути будь-яким означуваним словом.
- Іноді для зв'язку між двома компонентами використовується службове слово.

Наприклад: 用的东西 (yòng de dōng xī) речі, якими користуються, 快乐的生活 (kuài lè de shēng huó) щасливе життя, 蓝蓝的天空 (lán lán de tiān kōng) блакитне небо, 客观地分析 (kè guān de fēn xī) об'єктивний аналіз, 高兴地歌 (gāo xìng de gē) весела пісня.

- Наголос в підрядному словосполученні падає на перший склад при вимові.

Функції в реченні:

1. Виступає в якості підмета.

Наприклад: 努力学习很重要。Nǔlì xuéxí hěn zhòngyào. Дуже важливо старанно вчитися.

2. Виступає в якості присудка.

Наприклад: 那天大风天。Nèitiān dàfēng tiān. В той день було вітряно.

3. Виступає в якості додатка.

Наприклад: 他怕太晚。Tā pà tài wǎn. Він боявся, що буде надто пізно.

4. Виступає в якості означення.

Наприклад: 那件球衣的颜色很漂亮。Nà jiàn qiúyī de yánsè hěn piàoliang. Колір цієї спортивної форми був дуже гарний.

5. Виступає в якості обставини.

Наприклад: 一天晚上, 我忽然感到不舒服。 Yītiān wǎnshàng, wǒ hūrán gǎndào bú shūfú. Одного дня ввечері, мені раптом стало погано.

6. Виступає в якості комплементу.

Наприклад: 他们讨论得很热烈。 Tāmen tāolùn dé hěn rèliè. У них була активна дискусія.

Порядок двох компонентів в підрядному словосполученні не може бути змінений, оскільки в китайській мові модифікатори (атрибутивні та дієприкметникові) завжди стоять перед головним словом. Зміна порядку призведе до зміни як структури, так і значення, або навіть зробить словосполучення логічно або граматично неправильним.

Наприклад: 他哥哥 (tā gēgē) його старший брат, 我的书 (wǒ de shū) моя книжка, 很漂亮 (hěn piàoliang) дуже гарна, 北京人 (běijīng rén) пекінець, 吃的东西 (chī de dōngxī) їжа, 马上去 (mǎshàng qù) відразу піти. Ми не можемо сказати 书的我 (shū de wǒ) або 漂亮很 (piàoliang hěn) або 人北京 (rén běijīng) .

Деякі підрядні словосполучення можуть вживатися як підмет, додаток або присудок без будь - якого спеціального оформлення. (Лі Децзінь, 2008)

Коли підрядне словосполучення вживається як означення, після нього, як правило, ставиться структурна частка 的 de. Коли прикметникові підрядні словосполучення 很多 hěnduō та 不少 bù shǎo використовуються як означення, структурна частка 的 de, як правило, не вживається.

Висновки до Розділу 2

Отже, словосполучення – це синтаксична одиниця, що підпорядковується реченню, не є предикативним елементом, та являє собою граматичне та змістове поєднання двох або більше повнозначних слів чи словоформ. За змістом воно може бути складним найменуванням явищ дійсності, а з формально-синтаксичного боку – комбінацією повнозначних слів, з'єднаних за допомогою підрядного або сурядного зв'язку.

Сурядні конструкції відрізняються від підрядних тим, яким чином у них пов'язані слова і яку функцію вони виконують. З формального погляду, на відміну від підрядного, сурядний зв'язок представляє рівноправність членів. Таким чином компоненти сурядних конструкцій за своєю природою є однофункціональними, вони відіграють однакову роль у створенні синтаксичної конструкції.

Сполучувальна здатність частин мови є важливим фактором. Сурядні та підрядні словосполучення утворюються лише з повнозначних слів.

Поєднання компонентів сурядних словосполучень визначається характером сурядних сполучників: зіставно-протиставні та градаційні сполучники визначають межі поділу компонентів словосполучення, а єднальні й розділові стосуються здебільшого лише конкретного слова.

У підрядних словосполученнях розрізняють три основні типи семантико - синтаксичних відношень: субстантивні, дієслівні та ад'єктивні. Основними частинами мови, які найчастіше використовуються для структурування підрядних словосполучень, є іменники та дієслова. Рідше використовуються прикметники, прислівники та числівники.

Словосполучення – це синтаксична структура, що складається з двох або більше повнозначних слів, які пов'язані між собою за допомогою підрядного або сурядного зв'язку. Сурядні та підрядні словосполучення відрізняються за своєю спрямованістю на ускладнення базової мовленнєвої схеми, а також за ступенем закритості або відкритості внутрішньої організації. Підрядні словосполучення, як правило, складаються з двох частин, тоді як сурядні можуть бути як дво-, так і

багаточленими. Відмінність полягає в тому, що сурядні словосполучення мають відкриту структуру та синтаксичну рівноправність компонентів, тоді як підрядні є залежними від головного речення.

ВИСНОВКИ

Отже, словосполучення, є основною одиницею синтаксису. У лексикології, словосполучення можна вважати засобом уточнення значення багатозначного слова. У морфології, словосполучення можна вважати методом утворення структурно особливих аналітичних форм слова, що складаються з декількох слів. У синтаксисі, вивчається використання словосполучень для сполучення слів за змістом і частинами мови, визначаються різні синтаксичні відносини, які виникають між словами, що поєднуються, а також визначаються засоби зв'язку та різноманітні граматичні зв'язки.

Мінімальне словосполучення – двокомпонентне, максимальне словосполучення теоретично може мати більше двох компонентів. Словосполучення є лінійною мовленнєвою одиницею, яка, включаючись у мову, може виступати або як частина речення, або як ціле речення, отримуючи при цьому не тільки інтонаційне забарвлення і відповідні фразові наголоси, а й комунікативну спрямованість. Будучи одиницею синтаксису, словосполучення має цілу низку специфічних рис, які притаманні ізольованим словам поза словосполученням. Значення, що передається словосполученням, не виникає в результаті простого складання значень складових слів. За будь-якого тлумачення словосполучення ця синтаксична одиниця виступає, в плані синтаксису, як граматична структура.

Теорія словосполучення займається вивченням побудови словосполучень, тобто досліджує їх структуру, принципи розміщення слів по відношенню один до одного, форм, які можуть комбінуватися, та синтаксичних зв'язків, що встановлюються між словами. Розглядаючи синтаксичну структуру словосполучень, ми можемо встановити класифікацію словосполучень залежно від наявності того чи іншого типу зв'язку між безпосередніми складовими даного словосполучення.

Воно позначає предмет, явище, процес, якість, названі центральним словом і конкретизовані залежним. Граматичне значення словосполучення створюється відношенням, що виникає між повнозначними словами, які входять до цього словосполучення і з'єднуються на основі підрядного граматичного зв'язку або

сурядного граматичного зв'язку. Підрядні і сурядні словосполучення відрізняються не тільки синтаксичними зв'язками, а й сукупністю семантико-синтаксичних відношень.

Сурядні словосполучення, так само як і підрядні, виконують номінативну функцію, проте в складі речення їхня роль модифікується. Вони формують ряди однорідних членів речення, які розширюють семантику самого речення, роблять її конкретнішою, деталізованішою та уточнюють вже відомі предмети, явища та процеси для слухача або читача.

Сурядні словосполучення, на відміну від підрядних, можуть включати більше двох компонентів, які при цьому залишаються рівноправними. Підрядні і сурядні словосполучення відрізняються не тільки синтаксичними зв'язками, а й сукупністю семантико-синтаксичних відношень. На відміну від підрядних, сурядні словосполучення характеризуються відкритою структурою, синтаксичною рівноправністю компонентів.

论文摘要

该研究主题的相关性是由现代语言学研究的重点决定的：结构和人类中心范式的研究，特别是词语组合的结构，它们在语言中的功能，这种结构的不同特点，它们的类型学，与其他语言和语音单位的相互关系，语音中功能的研究等。该研究的相关性也是由现代乌克兰汉学中研究汉语词汇组合的需要决定的。

研究的对象是现代汉语中的短语。

研究的主题是现代汉语中短语的结构特征。

目的是研究现代汉语中短语的结构特征。

短语是汉语句法的基本单位之一。短语由两个或两个以上的词组成，短语之间有从属关系，短语是所有句法结构的基本元素，从简单的句子到复杂的句法整体。短语具有一定的语义和句法属性，其成分之间也有一定的联系。根据短语的内部属性，我们周围世界的现象和我们对短语的感知之间的联系和关系类型，短语按照一定的模式相互结合。此外，一个短语是两个或更多完全有意义的词的语义和语法的统一体。短语可以从结构和功能上进行分类，所以有结构型和功能型短语的区别。短语的结构分类是指短语可以根据短语中两个词的语法结构进行分类，可以分为 17 种结构类型。

该研究的结果：短语是句法的基本单位。在词典学中，短语可以被认为是澄清多义词含义的一种手段。在形态学中，短语可以被认为是形成一个由几个词组成的结构上的特定分析形式的方法。在句法学上，研究使用短语在意义和语篇上组合词语，确定被组合的词语之间产生的各种句法关系，并确定交流的手段和各种语法关系。一个短语指的是由一个中心词命名并由一个从属词指定的对象、现象、过程或质量。一个短语的语法意义是由构成该短语的完全意义的词之间产生的关系创造的，这些词是由从属语法关系或协调语法关系连接起来的。从属短语和协调短语不仅在句法关系上有所不同，而且在一系列语义和句法关系上也有所不同。

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бевзенко С. П. Вступ до мовознавства: короткий нарис: Навч. посіб. К.: вища шк., 2006. 143 с.
2. Вихованець І.Р. Граматика української мови: синтаксис, Київ: Либідь, 1993. 68 с.
3. Гуйванюк Н. В. Синтаксис сучасної української мови: схеми і таблиці: навч. посібник. Чернівецький держ. ун - т ім. Юрія Федьковича. 1999. 104 с.
4. Дудик П. С. Словосполучення в українській літературній мові. Київ, 1998. 280 с.
5. Загнітко Анатолій. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Донецьк : ДонНУ, 2012. 388 с.
6. Лінгвістичні та спеціальні українські та китайські словники. (Глумачні, синонімів і інші).
7. Мельничук О. С. Сучасна українська літературна мова: синтаксис. Київ : Наук. думка, 1972. 117с.
8. Мірченко М. В. Функціональний аналіз синтаксичних одиниць (словосполучення, просте речення). Київ, 1997. 234 с.
9. Перегінець М. М. Характер синтаксичних зв'язків та синтаксичних форм. Збірник центральних державних курсів українознавства, 1928. Кн. 1. 40 – 49 с.
10. Сімович В. І. Практична граматики української мови. Раштат, 1918. 584 с.
11. Слинько І.І., Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови: проблемні питання: навчальний посібник. Київ: Вища школа, 1994.
12. Плющ М. Я., Бевзенко С. П., Грипас Н. Я. Сучасна українська літературна мова: підручник 3-тє вид., стер. Київ: Вища шк., 2001. 430 с.
13. Удовиченко Г. М. Словосполучення в сучасній українській літературній мові: монографія. Київ: Наук. думка, 1968. 288 с.
14. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови. Київ: Видавничий центр “Академія”. 2004.

15. Ющук І.П. Українська мова: підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Київ: Либідь, 2004. 639с.
16. Hua Lin. A Grammar of Mandarin Chinese. München: Lincom Europa, 2001. 175 p.
17. Ángel Flogado, Manuela Cárdenas. La sintaxis estructural del idioma chino (mandarín estándar): un manual. Habana: Universidad de La Habana, 1985. 66 p.
18. 俞士汶, 现代汉语语法信息词典详解, 北京: 清华大学出版社, 1998。 6 页。
19. 王了一, 中國語法綱要, 北京 1951。
20. 吕叔湘, 中国文法要略, 上海, 1941, 1953。
21. 张静, 汉语语法问题, 中国社会科学出版社, 1987。 346 页。
22. 黎锦熙, 黎锦熙选集, 东北师范大学出版社, 2001。 409 页。
23. 朱德熙, 现代汉语语法研究, 北京 2001。 127 页。
24. 陈洁等, 俄汉语言对比与翻译, 上海, 上海外语教育出版社, 2006。
25. 实用汉语语法, 房玉沿者。一北京, 北京语言学院出版社, 1994。
26. 外国人实用汉语语法, 贾演准, 一北京, 华语致学出版社, 1998。 230 页。
27. 外国人实用汉语语法/李德津,程美珍编著。一 2 版(修订本)。一北京: 北京语言大学出版社, 2008。
28. 胡裕树, “现代汉语”使用说明(重订本), 上海教育出版社 1999。 222 页。
29. 周上之著, 汉语离合词研究-汉语语素、词 短语的特殊性。上海: 上海外语教育出版社, 2006。 378 页。
30. 邢福义, 汉语复句研究, 北京: 商务印书馆, 2014。 714 页。
31. 邢公畹, 现代汉语, 天津: 南开大学出版社, 1994。 507 页。